

**ВИЩИЙ
АНТИКОРУПЦІЙНИЙ
СУД**

**ЗВІТ
ГОЛОВИ ВИЩОГО АНТИКОРУПЦІЙНОГО СУДУ**

ВІРИ МИХАЙЛЕНКО

ЗА 2023 – 2024 РОКИ

**Київ
березень 2024**

I. Показники діяльності ВАКС

Загальний показник розгляду справ і матеріалів у 2023 році (10990) порівняно з показником 2022 року (6675) збільшився на 4315 одиниць або на 65 %.

1.1. Показники роботи слідчих суддів ВАКС

У 2023 році на розгляді слідчих суддів перебувало 10944 справ та матеріалів, враховуючи залишок з 2022 року. Лише за 2023 рік до суду надійшло 10829 заяв, клопотань, скарг на стадії досудового розслідування Цей показник на 63% перевищує показник надходження цих матеріалів за 2022 рік, коли до ВАКС надійшло 6633 таких матеріалів.

Зокрема, у 2023 році до ВАКС надійшло 9060 клопотань від слідчих/детективів, прокурорів та інших осіб. За вказаний період слідчі судді розглянули 9082 клопотань, з яких 8500 – по суті вимог: у 7266 клопотаннях вимоги задовольнили, у 1228 – відмовили. Ще 582 провадження за клопотаннями завершено без розгляду по суті вимог.

За 2023 рік на розгляд слідчих суддів Вищого антикорупційного суду надійшло 1556 скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора під час досудового розслідування. Із них 960 скарг розглянули по суті вимог: 227 скарг задовольнили, у 773 – відмовили.

З 01 січня по 08 березня 2024 року слідчі судді ВАКС розглянули 1534 матеріалів на стадії досудового розслідування, з них 1273 клопотань прокурора, слідчого та інших осіб і 234 скарги на рішення, дії чи бездіяльність слідчого, прокурора під час досудового розслідування.

В порядку глави 21 КПК України (негласні слідчі (розшукові) дії) у 2024 році до ВАКС надійшло 514 клопотань, з них розглянуто 402, залишок нерозглянутих клопотань станом на 08 березня 2024 року складає 112 клопотань.

1.2 Показники роботи колегій суддів ВАКС, які здійснюють розгляд кримінальних проваджень по суті пред'явленого обвинувачення

У 2023 році на розгляді колегій суддів ВАКС перебувало 344 кримінальних провадження щодо 783 осіб. Із них 130 кримінальних проваджень щодо 291 особи надійшли до суду саме у 2023 році. Цей показник на 55% перевищує показник надходження кримінальних проваджень у 2022 році (84 провадження стосовно 172 осіб) та на 106 % – цей же показник 2021 року (63 провадження стосовно 141 особи).

Більшість проваджень, розгляд яких здійснювався ВАКС у 2023 році, класифікуються як тяжкі й особливо тяжкі. Кількість проваджень щодо злочинів таких ступенів тяжкості у звітному періоді становила 309 або 90 % усіх справ суду. Кількість осіб, які обвинувачуються у вчиненні тяжких і особливо тяжких злочинів – 737 або 94 % усіх обвинувачених у кримінальних провадженнях ВАКС.

У 2023 році у ВАКС завершено 84 кримінальних провадження щодо 120 осіб. Так, у 65 кримінальних провадженнях ухвалено вирок, 13 проваджень закрито, у 6 – вирішено питання про звільнення від кримінальної відповідальності за клопотанням прокурора.

Кількість вироків, ухвалених у 2023 році, на 75% перевищує кількість ухвалених у 2022 році.

З 01 січня по 08 березня 2024 року на розгляд колегій суддів ВАКС надійшло 22 кримінальних провадження. За цей період ухвалено 10 вироків (2 з них – на підставі угод), 2 провадження закрито, 2 – надіслано до Апеляційної палати ВАКС для визначення підсудності, в 1 справі вирішено питання про звільнення особи від кримінальної відповідальності за клопотанням прокурора.

II. Статистична звітність суду, аналіз судової практики

2.1. Ведення та аналіз судової статистики

Згідно із Законом України «Про Вищий антикорупційний суд» ВАКС

аналізує судову статистику, вивчає та узагальнює судову практику у провадженнях, віднесених до його підсудності.

Протягом року ВАКС сформовано та оприлюднено статистичні звіти про здійснення судочинства за I півріччя 2023 року та за 2023 рік; проведено аналізи стану здійснення судочинства із описом кількісних характеристик процесуальної діяльності ВАКС; проаналізовано стан надходження і розгляду суддями ВАКС справ і матеріалів у I півріччі 2023 року, на підставі чого сформовано аналітичну інфографіку про здійснення правосуддя. Зазначені документи доведено до відома суддів та їх офісів, розміщуються на вебсторінці суду вебпорталу Судової влади та офіційному вебсайті суду. Крім цього, різноманітною статистичною інформацією (аналітичні матеріали, інформаційні довідки) про діяльність ВАКС забезпечено зовнішніх та внутрішніх її споживачів (запити ГО, суддів, структурних підрозділів апарату суду, тощо).

2.2. Вивчення й узагальнення судової практики

Протягом року у ВАКС здійснювалось вивчення та узагальнення практики ВАКС, Апеляційної палати ВАКС, Конституційного Суду України, Європейського Суду з прав людини. Зокрема:

- вивчено практику ВАКС та Апеляційної палати ВАКС з питань розгляду клопотань про арешт тимчасово вилученого майна, поданих з порушенням строку, встановленого статтею 171 КПК України (за період з 05 вересня 2019 року до 22 травня 2023 року) та підготовлено відповідний огляд;

- вивчено судову практику ВАКС з питань відмови у задоволенні клопотань про повернення обвинувального акта прокурору (за судовими рішеннями, ухваленими у 2019-2023 роках), за результатами якого складено відповідний огляд;

- вивчено та проаналізовано судову практику Апеляційної палати ВАКС з питань апеляційного перегляду ухвал ВАКС про повернення обвинувального акта

прокурору (за результатами вивчення судових рішень за 2019-2023 роки). За результатами вивчення складено огляд правових позицій АП ВАКС;

- вивчено рішення Конституційного Суду України, ухвалені за період 1999-2022 роки, та розроблено огляд його юридичних позицій з питань забезпечення конституційних гарантій прав людини у сфері застосування актів кримінального та кримінального процесуального законодавства;

- опрацьовано ухвалені і внесені до бази даних HUDOC рішення Європейського суду з прав людини. За результатами вивчення практики підготовлено «Огляд практики Європейського суду з прав людини з питань забезпечення гарантій прав людини у разі використання спеціальних методів розслідування злочинів [негласних слідчих (розшукових) дій], які становлять собою втручання у приватне спілкування особи (осіб), зокрема й у процесі таємного спостереження та перехоплення приватної кореспонденції (частина 2)».

Крім цього, з метою забезпечення однакового застосування законодавства під час розгляду та вирішення справ апарат ВАКС забезпечує ведення:

- реєстрів скасованих та змінених судових рішень ВАКС (оновлюються щомісячно за результатами опрацювання судових рішень Апеляційної палати ВАКС та Верховного Суду);

- реєстрів кримінальних проваджень, переданих на розгляд, взятих до розгляду та розглянутих Великою Палатою Верховного Суду, Об'єднаною палатою та судовими палатами Касаційного кримінального суду Верховного Суду, з підстав, визначених статтею 434-1 КПК України (оновлюються щомісяця).

Усі напрацювання доводяться до відома суддів та офісів суддів для використання в роботі.

III. Посилення інституційної спроможності ВАКС

3.1. Скликання зборів суддів

Питання організації роботи суду, спеціалізація суддів, пропозиції з питань діяльності суду до державних органів у 2023 році були предметом розгляду та колективного вирішення зборів суддів ВАКС.

За період з 01 січня 2023 року до 11 березня 2024 року збори суддів ВАКС відбулися 8 разів, зборами ухвалено 16 рішень. Зокрема:

- вирішено питання щодо суддів-спікерів ВАКС як суду першої інстанції та затверджено нову комунікаційну стратегію ВАКС;
- затверджено персональний склад постійних колегій суддів;
- вирішено окремі питання автоматизованого розподілу справ;
- ухвалено рішення про звернення до Державної судової адміністрації України та Вищої ради правосуддя щодо збільшення чисельності суддів ВАКС;
- доручено вжити заходи щодо отримання будівель для розміщення суддів Вищого антикорупційного суду як суду першої інстанції та Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду у зв'язку зі збільшенням кількості суддів.

Для опрацювання проєктів рішень, що пропонуються на обговорення зборів суддів, створено відповідну робочу групу, участь в роботі якої беруть усі бажуючі судді.

3.2. Збільшення чисельності суддів ВАКС

ВАКС був створений як суд першої та апеляційної інстанції для здійснення правосуддя у кримінальних провадженнях щодо корупційних і пов'язаних з корупцією кримінальних правопорушень, віднесених до його підсудності процесуальним законом, та судового контролю за дотриманням прав, свобод та інтересів осіб у таких кримінальних провадженнях.

За роки функціонування ВАКС відбулися законодавчі зміни, які значно розширили повноваження суду, додавши до них розгляд справ цивільної юрисдикції про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід

держави та справ адміністративного судочинства щодо застосування до фізичної або юридичної особи санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції».

Подальше розширення підсудності ВАКС перебуває на порядку денному та заплановано в нормативних документах, зокрема в Державній антикорупційній програмі на 2023- 2025 роки.

У 2023 році кількість суддів ВАКС як суду першої інстанції фактично зменшилася на 1 суддю, який призначений членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів України й відряджений до цього органу для роботи на постійній основі строком на 4 роки. Крім того, з 12 посад суддів, передбачених для Апеляційної палати ВАКС, 1 посада залишається вакантною.

Проведене у 2023 році порівняння показників витрат часу для розгляду справ, що затверджені рішенням Вищої ради правосуддя від 24 листопада 2020 року № 3237/0/15-20, з фактичними показниками витрат часу ВАКС на проведення судових засідань та проголошення тексту судових рішень засвідчило, що середній показник фактичного часу, витраченого ВАКС лише на ці процедури, з об'єктивних причин суттєво перевищує рекомендовані Вищою радою правосуддя до застосування ДСА та Раді суддів України показники витрат часу на розгляд справ.

Існуючі на сьогодні методики визначення кількості суддів у судах не можуть застосовуватись для визначення кількості посад суддів у ВАКС, оскільки не враховують низку інших особливостей процесу розгляду справ, підсудних ВАКС, серед яких:

- колегіальність розгляду усіх справ (окрім розгляду слідчими суддями);
- розгляд слідчими суддями першої інстанції ВАКС клопотань про надання дозволу на проведення негласних (слідчих) розшукових дій;
- обов'язковість участі у колегії судді, який має стаж роботи на посаді судді не менше п'яти років;

- особливий суб'єктний склад учасників (ВАКС здійснює розгляд кримінальних проваджень, в яких до кримінальної відповідальності притягаються найвищі посадові особи, особи, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, зокрема, державні службовці категорії "А", колишні і діючі народні депутати, судді, прокурори тощо);

- особливості кримінальних проваджень (95 % справ, що розглядаються ВАКС, стосуються тяжких і особливо тяжких злочинів, в тому числі організованої злочинності);

- «перехресність» спеціалізації (судді одночасно беруть участь у розгляді цивільних, адміністративних, кримінальних проваджень та виконують повноваження слідчих суддів).

Отже, для забезпечення належного функціонування ВАКС в умовах значного розширення повноважень, порівняно з початком діяльності суду, виникла потреба в оцінці минулих підходів та ухваленні додаткових рішень, одним з яких є збільшення чисельності суддів ВАКС.

У квітні 2023 року проведено стратегічну сесію, предметом якої був організаційний розвиток ВАКС, в тому числі визначення потреб щодо додаткової кількості суддів першої інстанції та Апеляційної палати.

З метою забезпечення безперервного здійснення правосуддя ВАКС з урахуванням розширення юрисдикції рішенням зборів суддів ВАКС від 12 липня 2023 року № 4 вирішено звернутися до Вищої ради правосуддя й Державної судової адміністрації України щодо збільшення чисельності суддів ВАКС як суду першої інстанції на 15 посад і суддів Апеляційної палати ВАКС на 9 посад.

На виконання цього рішення ВАКС неодноразово надіслано до Державної судової адміністрації та Вищої ради правосуддя звернення щодо необхідності збільшення кількості суддів ВАКС та взято участь у низці робочих зустрічей із представниками цих та інших органів. Результатом проведеної роботи стало Рішення Вищої ради правосуддя від 26 вересня 2023 року № 930/0/15-23, яким

визначено кількість суддів у Вищому антикорупційному суді – 63 посади, з них 21 посада суддів Апеляційної палати. Визначено також бюджетні асигнування для діяльності Вищого антикорупційного суду з урахуванням збільшення кількості суддів з другого півріччя 2024 року.

23 листопада 2023 року ВККС України оголошено конкурс на зайняття 25 вакантних посад суддів ВАКС. З 01 березня 2024 року здійснюється прийом документів кандидатів на зайняття вакантних 15 посад суддів першої інстанції та 10 суддів Апеляційної палати.

З метою забезпечення належної організаційної спроможності здійснення правосуддя ВАКС розроблено План першочергових заходів із забезпечення здійснення правосуддя ВАКС у зв'язку зі збільшенням кількості суддів, затверджений наказом ВАКС від 31 січня 2024 року № 1.

3.3. Запровадження одноособового розгляду справ судьями ВАКС

Для забезпечення динаміки судового розгляду кримінальних проваджень та справ у порядку адміністративного і цивільного судочинства, віднесених до підсудності Вищого антикорупційного суду, ВАКС підтримані проекти Законів № 10178 «Про внесення змін до статті 31 Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення порядку здійснення кримінального провадження Вищим антикорупційним судом» та № 10338 «Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України щодо вдосконалення порядку розгляду справ Вищим антикорупційним судом» щодо одноособового розгляду судьями частини підсудних справ ВАКС. Наразі законопроекти перебувають на опрацюванні у комітетах Верховної Ради України.

Ухвалення цих законопроектів та поширення на частину справ ВАКС загальних правил розгляду кримінальних проваджень та цивільних і адміністративних справ у суді першої інстанції слугуватиме підвищенню ефективності роботи ВАКС та покращенню його процесуальної спроможності. Крім цього, сприятиме виконанню Україною своїх міжнародних зобов'язань та

завдань Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки (підпункт 1 пункту 3.3.4.1.1 додатку 2 до Програми).

З метою забезпечення належного розгляду ВАКС адміністративних справ ВАКС надано пропозиції та зауваження до проєкту Закону України № 8392 «Про внесення змін до законодавства з питань розгляду справ про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції» (прийнятий Верховною Радою України 13 липня 2023 року, Закон № 3223–ІХ). Цим Законом надано можливість проголошувати лише скорочене судове рішення у справі, збільшено строк розгляду адміністративних справ у ВАКС та апеляційного перегляду ухвалених ВАКС рішень.

Водночас просування деяких законопроєктів, які суттєво могли вплинути на ефективність роботи ВАКС та загальмувати процес розгляду справ, суд не підтримав. Це стосується внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, яким запропоновано передати для розгляду суддями ВАКС протоколів про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією (незалежно від суб'єкта вчинення), які на даний час складаються НАЗК та розглядають місцеві суди. Відповідний законопроєкт розроблено НАЗК на виконання Державної антикорупційної програми на 2023 – 2025 роки.

В цілому протягом року у ВАКС опрацьовано понад 20 законопроєктів, що надходили від органів державної влади (НАЗК, Мінюст), комітетів Верховної Ради України, тощо. Забезпечено участь у робочих нарадах, зустрічах, організованих державними органами та установами, для обговорення та узгодження питань законодавчих змін.

3.4. Забезпечення ВАКС належними приміщеннями

З моменту створення одним з найбільших викликів у роботі ВАКС було і залишається забезпечення належними приміщеннями. Наразі це питання є винятково актуальним у зв'язку зі збільшенням чисельності суддів ВАКС та оголошенням конкурсу на зайняття відповідних вакантних посад суддів.

Частина суддів ВАКС як суду першої інстанції продовжує розміщуватися в будівлі, розташованій за адресою: проспект Берестейський, 41, а інша частина – в приміщенні, розташованому за адресою: вул. Хрещатик, 42а. Судді Апеляційної палати ВАКС працюють в будівлі за адресою: пров. Хрестовий, 4.

Будівлі, що знаходять за адресами: вул. Хрещатик, 42а, та пров. Хрестовий, 4, перебувають у тимчасовому користуванні ВАКС і не відповідають необхідним безпековим та функціональним вимогам для забезпечення діяльності судової установи, а також не можуть бути реконструйовані.

У попередні роки було опрацьовано питання щодо будівництва нового корпусу суду на земельній ділянці, розташованій по проспекту Берестейському, 41 (поряд із нині діючою будівлею ВАКС), а також реконструкції триповерхової будівлі лабораторного корпусу № 1 по вулиці Преображенській, 5/2, переданої до сфери управління ВАКС для подальшого розміщення в ній Апеляційної палати ВАКС. Організовано підготовку документації для початку будівництва та реконструкції будівель ВАКС. Однак, з огляду на повномасштабне вторгнення російської федерації, заплановані обсяги фінансування ВАКС на ці цілі Урядом знято повністю, а пріоритети фінансування перерозподілені для сектору безпеки й оборони. Разом з тим, протягом звітнього періоду розпочато процес відведення земельної ділянки за адресою: вул. Преображенська, 5/2.

У звітньому періоді на підставі вимог відповідних державних будівельних норм здійснено попередній розрахунок необхідної площі приміщень для додаткового розміщення суддів і працівників апарату ВАКС як суду першої інстанції та Апеляційної палати ВАКС, враховуючи особливості функціонального призначення будівлі суду, із можливістю облаштування під'їздів, конвойних приміщень, контрольно-пропускного пункту, приміщень чергових підрозділів, пожежного поста тощо.

Задля ефективного вирішення питання приміщення ВАКС звернувся з відповідними листами до Прем'єр-міністра України, Президента Національної

академії наук України, Директора-розпорядника Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, Фонду державного майна України, Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України тощо. Як реагування на лист ВАКС Прем'єр-міністр України дав Фонду державного майна України, Міністерству економіки України; Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України, Міністерству фінансів України, Київській міській військовій адміністрації доручення від 20 грудня 2023 року № 38262/1/1-23 про вжиття невідкладних заходів для забезпечення ВАКС та Апеляційної палати ВАКС постійними приміщеннями необхідної площі для належного розміщення та забезпечення можливості його подальшого ефективного функціонування.

Одночасно протягом грудня 2023 – лютого 2024 року вжито низку заходів з метою ідентифікації об'єктів у м. Києві, які могли б бути використані для здійснення судочинства ВАКС, як судом першої і апеляційної інстанцій. Проведено комунікацію і низку зустрічей із керівництвом Фонду державного майна України, Фонду гарантування вкладів фізичних та юридичних осіб, Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України, Академією наук України, місцевою владою тощо. Проаналізовано списки власності Національної академії наук, ФДМУ та підприємств, установ і організацій в місті Києві (близько 200). Проведено огляд більше 10 об'єктів нерухомого майна, розташованого в місті Києві.

Наразі загальна потреба ВАКС як суду першої інстанції з урахуванням безпекових вимог як суду кримінальної юстиції оцінюється в 10000 м², а загальна потреба для апеляційної інстанції - 5000 м². Враховуючи колегіальний розгляд всіх справ, які надходять до Вищого антикорупційного суду, а також доповнення складу суду 15-ма новими суддями, критично важливим є розміщення всіх суддів в одному приміщенні. Адже розміщення в різних будівлях суддів, які здійснюють розгляд справи у складі однієї колегії, ускладнює погодження дат судових засідань, призводить до невиправданої втрати часового ресурсу суддів і незручностей, пов'язаних з переміщенням в різні приміщення тощо.

За результатами роботи ідентифіковано два об'єкти нерухомого майна, розташовані в центральній частині міста Києва, щодо яких можливо проводити роботу з передачі до сфери управління Вищого антикорупційного суду. Рішенням зборів суддів Вищого антикорупційного суду від 06 березня 2024 року та рішенням зборів суддів Апеляційної палати від 07.03.2024 доручено вжити заходів для забезпечення передачі цих приміщень до сфери управління ВАКС.

IV. Підтримання кваліфікації та підвищення професійного рівня суддів

У 2023 році для суддів ВАКС організовано навчання і тренінги для закріплення та оновлення необхідних знань, вмінь, навичок, а також вивчення новітнього міжнародного досвіду судочинства у сфері протидії та боротьби з корупцією. Зокрема, з метою підтримання рівня професійної компетентності та підвищення кваліфікації судді ВАКС брали участь:

- у закордонних візитах до Республіки Словенії та Сполучених Штатів Америки. Під час візитів учасники відвідали низку державних органів, що працюють у сфері запобігання та судового переслідування корупції;
- у тренінгу «Розгляд корупційних справ», організованому Інститутом CEELI (місто Прага, Чеська Республіка);
- у тренінгу з навчального курсу «Захист прав людини в умовах збройного конфлікту в Україні», організованому Українською Гельсінською спілкою з прав людини спільно з Національною школою суддів України;
- у навчальному заході на тему: «Цивільна конфіскація та визнання активів необґрунтованими: сучасні способи арешту та конфіскації активів, отриманих незаконним шляхом» (місто Дублін, Ірландія).
- у тренінгу в рамках програми наставництва для юристів щодо доступу жінок до правосуддя (місто Будапешт, Угорщина);
- у семінарі «Посилення механізмів вилучення та конфіскації активів, отриманих незаконним шляхом, а також методів ефективного управління такими

активами: покращення регіональної та міжінституційної співпраці» (місто Тбілісі, Грузія) тощо.

Також за ініціативою суддів проводилися заходи, спрямовані на особистісний розвиток та розвиток психологічної стійкості суддів.

V. Зовнішні комунікації

На виконання вимог статті 11 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та заходів, визначених Комунікаційною стратегією ВАКС на 2023-2024 роки, затвердженою рішенням зборів суддів ВАКС від 06 квітня 2023 року № 2, суд забезпечує гласність і відкритість судового процесу й оперативно інформує громадськість і засоби масової інформації про свою діяльність.

Упродовж 2023 на своїй сторінці на ресурсі Судової влади України ВАКС розмістив 250 пресрелізів про роботу суду. На сторінці ВАКС у мережі YouTube здійснено 582 трансляції судових засідань, на сторінці у Фейсбук та Телеграм каналі ВАКС – 832 публікації.

Кількість підписників на сторінці ВАКС у «Фейсбук» - 12 572 (на кінець 2022 року було 7 704 підписники). За рік майже 5 тисяч осіб підписалися на сторінку ВАКС у соцмережі). За новинами ВАКС у Телеграмі стежать 2 015 осіб (в минулому році - 903). На каналі ВАКС у «Ютуб» 5,32 тисяч підписників (в минулому році - 2,93 тис). Отже, вбачається зростання інтерес до роботи суду.

Дотримуючись принципу відкритості, незалежності, неупередженості та прозорості, Вищий антикорупційний суд здійснює комунікацію із суспільством шляхом надання коментарів, інтерв'ю та роз'яснень (11 матеріалів), проведення зустрічей зі студентами та учнями, організації онлайн-лекцій (15 заходів), участі у форумах, конференціях, круглих столах, вебінарах, форумах (31 захід).

Зокрема, протягом звітнього періоду судді та працівники апарату ВАКС взяли участь у:

- презентації Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки, організованій Національним агентством з питань запобігання корупції та

Антикорупційною ініціативою ЄС (EUACI). Під час заходу учасники наголосили на важливості втілення у реальність запланованих заходів та обговорили питання подальшого розвитку антикорупційного суду в контексті визначених Програмою заходів;

- V Міжнародному кримінально-правовому форумі, організованому видавництвом «Юридична практика» з питань судової практики застосування санкцій у виді стягнення активів;

- Антикорупційному форумі, організованому Всеукраїнською громадською організацією «Асоціація адвокатів України». Учасники заходу обговорили актуальні питання проблем у сфері боротьби з корупцією та правосуддя і шляхів їх вирішення. Судді ВАКС розповіли про співвідношення обвинувальних та виправдувальних вироків ВАКС та поділилися власним досвідом про особливості та проблематику розгляду справ про визнання активів необґрунтованими і їх стягнення у дохід держави;

- Форумі з питань доброчесності та протидії корупції ОЕСР (OECD). Під час дискусії на тему: «Доброчесність повоєнної відбудови України» визначили, що ВАКС є запобіжним інструментом для контролю та законного, прозорого й ефективного розподілу допомоги Україні як під час війни, так і після її закінчення в процесі відбудові країни;

- Глобальному форумі «Антикорупція заради розвитку» (AC4D): відновлення довіри», організованому Світовим банком у Вашингтоні (США). Учасники заходу обговорили шляхи та інструменти покращення доброчесності системи правосуддя, особливості процесу відбору суддів ВАКС, та труднощі, з якими стикаються судді у справах щодо корупційних та пов'язаних з корупцією злочинів;

- панельній дискусії «Жіноче лідерство в умовах війни». Учасники заходу обговорили власний досвід стійкості та незламності під час складних життєвих ситуацій, а також те, що має зробити держава для посилення ролі жінок в боротьбі за свободу та перемогу і підвищення їх стійкості під час війни;

- організації та проведенні конференції «4 роки ВАКС: досягнення і виклики», під час якої представники професійної спільноти, серед якої судді, експерти, міжнародні партнери, представники громадських організацій та медіа, обговорили питання здобутків і планів Вищого антикорупційного суду та його місце у історії судової традиції незалежної України;

- V Форумі з питань реформи правосуддя та боротьби з корупцією, який проходив у Кишиневі, Республіка Молдова. У дискусійній панелі про ефективне розслідування та покарання за корупцію обговорили, серед іншого, питання щодо підготовки та початку роботи Вищого антикорупційного суду;

- VII Харківському міжнародному юридичному форумі щодо особливостей та проблемних питань розгляду справ щодо визнання активів необґрунтованими і стягнення їх в дохід держави;

- XII Судовому форумі «Судова влада: як вийти із кризи?» у рамках дискусії «HARDtalk. Відповідальність правників, як складова судової реформи»;

- міжнародній науково-практичній конференції «Правосуддя в Україні під час війни: проблеми розгляду корупційних та воєнних злочинів. VI Київський полілог», співорганізатором якої виступив ВАКС. Під час проведення конференції обговорили питання протидії корупційним кримінальним правопорушенням в умовах війни, особливостей розвитку інституту викривачів, проблемних аспектів кримінального провадження у разі зміни складу суду та шляхи їх подолання, тощо.

- виступі на форумі «Доброчесність – майбутнє української держави», присвяченому Міжнародному дню боротьби з корупцією. Під час панельної дискусії «Антикорупційна реформа в Україні: виклики, перемоги, майбутнє» учасники обговорювали результати діяльності антикорупційних органів та Вищого антикорупційного суду та виклики, які перед ними стоять тощо.

VI. Міжнародне співробітництво

Розвиток організаційної діяльності ВАКС здійснюється на засадах сталого міжнародного співробітництва, а міжнародне партнерство є одним із засадничих принципів діяльності суду.

Упродовж 2023 року ВАКС у якості реципієнта та бенефіціара реалізовував проекти міжнародної технічної допомоги:

- спільно з Відділом правоохоронних питань Посольства Сполучених Штатів Америки (далі – INL) «Розвиток організаційної спроможності Вищого антикорупційного суду ефективно розглядати кримінальні провадження щодо корупційних та пов'язаних з ними злочинів» (до 30 вересня 2023 року), «Розвиток організаційної спроможності Вищого антикорупційного суду щодо ефективного здійснення судочинства» (від 15 листопада 2023 року);

- спільно з Міністерством закордонних справ Данії «Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні, фаза II»;

- спільно з ОБСЄ «Підтримка Верховного суду та вищих судів у реалізації судової реформи та забезпеченні доступу до правосуддя в умовах війни.

У звітному періоді в рамках реалізації проектів міжнародної технічної допомоги:

- 27-28 березня 2023 року INL для суддів ВАКС, прокурорів САП та детективів НАБУ проведено навчальний захід з питань застосування цивільної конфіскації за участю українських та американських експертів у м. Краків (Польща);

- у квітні 2023 року за підтримки Антикорупційної ініціативи Європейського Союзу в Україні (EUACI) проведено сесію стратегічного планування для суддів ВАКС, на якій були визначені напрямки організаційного розвитку та підвищення ефективності роботи суддів ВАКС;

- у травні 2023 року судді ВАКС, за підтримки INL, відвідали Глобальний форум з питань доброчесності та протидії корупції у м. Париж (Франція);

- у період з 28 серпня по 01 вересня 2023 року, за підтримки INL, Голова суду та керівник апарату ВАКС відвідали м. Вашингтон (США);
- у грудні 2023 року судді ВАКС, за підтримки INL, взяли участь у навчальному візиті до м. Вашингтон (США) та 10-тій сесії Конференції держав-учасниць Конвенції ООН проти корупції (UNCAC COSP) у м. Атланта (США);
- 30 листопада 2023 року ОБСЄ спільно з ВАКС, Верховним Судом, Офісом Генерального прокурора, НАБУ, UNDP Ukraine/ПРООН в Україні, Офісом Ради Європи в Україні, EUACI, Проектом ЄС Pravo-Justice та JustGroup організовано та проведено щорічну конференцію JustConf – 2023 «Відчувати справедливість»;
- 01 грудня 2023 року ОБСЄ спільно з ВАКС, Верховним Судом та Інститутом держави і права ім. В.М. Корецького НАН України організовано та проведено VI кийвський полілог «Правосуддя в Україні під час війни: проблеми розгляду корупційних та воєнних злочинів»;
- 22-23 грудня 2023 року ОБСЄ організовано та проведено тренінг для працівників апарату ВАКС «Психологічна стійкість та розвиток команди».

Крім того, в рамках представництва та співробітництва із міжнародними організаціями проведено зустрічі із Послом Сполучених Штатів Америки в Україні; Спеціальним представником – координатором проектів ОБСЄ в Україні, делегацією Інституту миру, керівником Антикорупційної ініціативи Європейського Союзу (EUACI), з представниками Програми USAID «Правосуддя для всіх» (J4A), Спеціальної служби розслідувань Литви тощо.